

Jumalateenistus Nõos P, 09.05.21 kell 11.00, *Rogate*, emadepäev

Lektsioonid: 2Ms 17:8–13; Jk 5:13–16

Jutlus: Lk 11:5–13

Laulud: 393 (1–3); 315 (1–6, 7); 433 (1–3); 426 (1–3)

Ja Jeesus ütles neile: „Kui kellelgi teie seast oleks sõber ja see tuleks südaöösel ta juurde ja ütles talle: „Sõber, laena mulle kolm leiba, sest mu sõber on rännakul tulnud mu juurde ja mul ei ole midagi talle pakkuda!”, kas saaks ta toast vastata: „Ära tüüta mind, üks on juba lukus ja ma olen koos lastega voodis, ma ei saa üles tõusta sulle andma!”? Ma ütlen teile, kui ta ka ei tõuse teisele leiba andma sõpruse pärast, siis ta teeb seda ometi tema järelejätmatu pealekäämise pärast, kui ta kord juba on üles äratatud, ja annab talle, niipalju kui tal vaja. Ka mina ütlen teile: Paluge, ja teile antakse, otsige, ja te leiateg, koputage, ja teile avatakse, sest iga paluja saab ja iga otsija leiab ja igale koputajale avatakse! Aga missugune isa teie seast, kellelt poeg palub kala, annaks talle kala asemel mao? Või kui ta palub muna, annaks talle skorpioni? Kui nüüd teie, kes olete kurjad, oskate anda häid ande oma lastele, kui palju enam Isa taevast annab Püha Vaimu neile, kes teda paluvad!

Tänaseks pühapäevaks oleme välja kuulutanud perejumalateenistuse – nagu ikka emadepäeval. Ja meie tänane kirjakoht sobib selleks puhuks väga hästi: Jeesus jutustab siin jüngerile kaks lühikest tähendamissõna pereelust.

Esimene, pikem tähendamissõna loob meie silme ette pildi ühest lõunamaa külast või väikelinnast, kus üks sõber on teise juurde läinud, et leiba laenata.

Küllap olete isegi käinud naabreilt leiba (või muid majapidamises vajalikke produkte või asju) laenamas või saatnud seda tegema oma lapsi või lapselapsi. Ka meil on korrasmajas, kus ma perega elan, üks hea tuttav pere, kellega me oleme üksteist ikka vastastikku aidanud: kas on tarvis jahu või piima või keldrivõtit vms – ikka oleme püüdnud üksteisele vastu tulla. Ja välja on kujunenud ka vastutasu andmine, kas siis mõne küpsetise või muu väikse naturaalse meelega kujul.

Aga Jeesuse jutustatud loos on olukord veidi keerulisem. Sõber, kes tuleb teise juurde, palub kolme leiba. Vanas Iisraelis küpsetati enne päikeseloojangut leib kogu pere järgmise päeva vajadusteks valmis. Ja polnud otstarbekas küpsetada varuks, sest küllap oli lõunamaise retsepti järgi valmistatud leib paremate maitseomadustega värskena.

Nüüd aga tuli sõber palvega laenata talle sellest täpselt arvestatud varust kolm leiba. See pidi tähendama, et mõni pereliige jääb loodetavast leivakogusest ilma.

Samuti tuleb kujutleda tollaseid lõunamaiseid elutingimusi. Majas oli üks tuba ning öösel suleti üks lukkude ja riividega. Pere, kus oli võib-olla palju lapsi, oli paigutatud ruumis magamisasemeile, tuba oli pime. Kellegi soov sisse saada tähendas seda, et pereisa pidi võib-olla üle pereliikmete ukse juurde ronima ning suure lärmiga töötavaid lukke ja riive avama, hiljem sulgema hakkama. See oleks lapsed, võib-olla vaevaga magama saanud väikelapsed üles äratanud ja eelnevas magamajäämiseks saavutatud rahu ja vaikus oleks olnud jälle pikaks ajaks häiritud.

Mida oleksite teie selles olukorras teinud? Kas saatnud sõbra ikkagi minema ja riskinud sellega, et teie sõprus saab tugeva hoobi? Või siis ikkagi oma sõbra palve täitnud?

Neile küsimustele on muidugi ilma samas olukorras olemata raske vastata, kuid arvan, et sõbra heaks oleksite sellise ohvri siiski toonud. Sest kunagi ei tea, millal võib tarvis minna abi teie sõbra poolt. Ka meie eelmainitud sõprade ja meie pere vaheline vastastikuse abistamise komme tugineb ju ikkagi eeldusele, et järgmisel korral on abi vaja sellel, kes eelmisel korral abi annab.

Kuid Jeesus, kes tunneb inimese südame kõige sügavamaid soppes, arvestab siin loos ka võimalusega, et sõbral, kellelt leibu palutakse, ei jätku selles olukorras piisvalt sõbralikke tundeid ja palutav on valmis minema kuni sõpruse purunemiseni, et ta ei peaks hakkama keskööl ebameeldivusi taluma.

Siin tuleb mängu palve järjekindlus. Kujutame ette, et sõber ukse taga vajab teie abi rohkem kui arvate ega kavatses lahkuda ka teie tõrksa suhtumise kiuste. Nüüd pole küsimus enam sõpruse hoidmine tuleviku nimel, vaid probleemi ühekordne lahendamine – tulgu siis edaspidi, mis tuleb!

Sõber ukse taga palub ja palub. Te olete võib-olla juba temaga pahandanud, kogu pere on üles ärganud, kõik on segaduses. Aga sõber aina palub ja palub.

Ja lõpuks te annate järele, sest taipate, et olukorda teisiti lahendada ei saa.

Kui nüüd kujutleda, et inimene, kelle ukse taga sõber koputab, märgib Jeesuse loos Jumalat ja paluja olete teie ise, siis esimene järeldus, mis sellest loost teha, on see, et Jumalat paluda tuleb järjekindlalt. Ja teiseks see, et paluda tuleb nii nagu see palve oleks viimane, arvestamata suhteid Jumalaga tulevikus. Kartmata, et võib-olla ta nüüdse suure nurumise tõttu vihastab ega tule järgmisel korral enam appi.

Teine perekonnaga seotud Jeesuse tähendamissõna meie kirjakohas on pilt isast ja pojast. Pojal on kõht tühi ja ta palub isa käest süüa. Kala ja muna, mida Jeesus siin mainib, oli vanas Iisraelis tavaline lõunasöök. Võib-olla oli tegu tavalise lõunapausiga keset igapäevast tööd?

Jeesus toonitab siin isa ja poja vahelist armastust. Ükski isa ei taha oma poega kohutada või isegi tema elu ohtu seada, andes talle palutud kala asemel mao ja muna asemel skorpioni (muide, kerra tõmbunud skorpion olevatki muna sarnane).

Ja Jeesus lisab siia juurde veelgi täpsema seletuse kui eelmise tähendamissõna puhul. Nimelt, kui iga inimlik isa, kelle süda on ju, nagu meil kõigil surelikel, ikkagi patune ja seega kuri, annab oma pojale seda, mida paluti, siis miks ei peaks Taevane Isa andma oma loodud lapsele seda, mida ta palub?

Nendes lugudes väärrib tähelepanu veel üks asi. Nimelt see, et mõlemas loos teadis paluja täpselt, mida ta palub. Esimeses loos palus teise sõbra üles ajanud sõber kolme leiba. Teises loos aga palus poeg kala ja muna.

Ka meie peaksime Jumala poole palvetades teadma, mida me siis õigupoolest tahame. Ja see polegi nii väga lihtne. Paneme tähele, et kui esimeses loos palus sõber kolme leiba ning teises poeg kala ja muna, siis kumbki ei palunud midagi sündmatut: esimeses loos ei kutsunud küllatunud sõber teist nt kõrtsi ja teises loos ei palunud poeg isalt, nii nagu kadunud poja loos Lk 15:11–32, oma pärandiosa.

Jumalalt tuleb seega paluda seda, mis on õiglane ja meid üles ehitab, mitte midagi sellist, millest me teame, et see meid või meie ligimest kahjustab.

Ja just sellepärast lisab Jeesus meie kirjakoha lõpus esimesel pilgul üsna ootamatu palvesoovi, mida taevane Isa oma lastelt tegelikult ootab: nimelt palve saada Püha Vaimu.

Tõepoolest, Püha Vaim on selline palvesoov, millest täpsemat ega õiglasemat pole olemas. Meenutan siinjuures Jeesuse tuntud mõtet Mäejutluses Mt 6:33: „Aga otsige esmalt Jumala riiki ja tema õigust, siis seda kõike antakse teile pealegi!“ Kuidas otsida Jumala riiki ja tema õigust? Kes surelikest inimestest oskaks neid oma jõust ja tarkusest otsida?

Kuid Püha Vaim aitab meil neid otsida! Ja just seepärast soovib Jeesus inimestel paluda oma taevaselt Isalt justnimelt Püha Vaimu. Sest siis saab inimene „kõike pealegi“: saab igapäevast leiba, kehakatet ja peavarju, saab au ja kuulsust, meelelahutustki – kõike, mida inimene siin elus vajab ja ihkab. Muidugi sellisel määral ja sellises valikus nagu Jumal tahab, sest tema tunneb ju meid, oma lapsi kõige paremini.

Tänapäeval tahaksin tervitada kõiki emasid, vanaemasid ja vana-vanaemasid, samuti kõiki naisi, kes on lootuses emaks saada. Eeltoodud jutt käib suuresti ka teie kohta. Teie suhe oma lastesse on kindlasti veel kraad armastavam ja südamlikum kui teises loos kirjeldatud isal!

Võib-olla ongi Jumal seadnud nii, et ema ja lapse vaheline armastus jääb kusagile tavalise inimliku armastuse ja Jumala armastuse vahepeale? Sest kui suur pidi olema Jeesuse ema Maarja armastus oma poja vastu, et ta suutis mõista ja taluda kõiki kannatusi, mis tema pojale justkui süütult osaks langesid!

Niisiis palugem Jumalalt Püha Vaimu, otsigem Jumala riiki ja koputagem taeva uksele. Ja seda niikaua, kuni palvele vastatakse, Jumala riik leitakse ja taevauks avatakse!

Aamen.